

Aan het College van B &W van de gemeente Dordrecht
t.a.v. de heer R. van der Linden
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT

Datum: 20 november 2021
Betreft: Visie op onafhankelijke cliëntondersteuning

Geachte heer van der Linden, beste Rik,

De gemeente heeft een visie op onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO) ontwikkeld. Zowel de Adviesraad Wmo & Jeugd Dordrecht als het Ouderplatform ZHZ vinden het van belang dat OCO een stevige positie krijgt binnen het sociaal domein. We stellen het derhalve op prijs dat we deel uitmaken van de werkgroep die meedenkt over de visie, de invoering hiervan en de wijze waarop de inwoner een beroep kan doen op OCO. Ook het uitgangspunt dat de gemeente met alle betrokken partijen een leercirkel opzet waarbinnen op basis van ervaring wordt door ontwikkeld vinden we zeer van belang en werken we graag aan mee.

Wij willen u voor de verdere invoering van OCO enkele aandachtspunten meegeven die onzes inziens belangrijke voorwaarden zijn voor succes.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

In de visie lijkt de term onafhankelijke cliëntondersteuning voorbehouden te zijn aan de onafhankelijke cliëntondersteuning door MEE Plus. We moeten ons echter realiseren dat ook andere landelijke en regionale partijen in Dordrecht onafhankelijke cliëntondersteuning bieden.

Afbakening

In de visie onderscheiden we drie elementen:

- Vraagverheldering (door goed te luisteren en de juiste vragen te stellen de situatie van de cliënt en de wens voor de toekomst in beeld brengen)
- De wegwijsfunctie
- De makelaars- en bemiddelingsfunctie

Daarbij vinden wij dat het woord ondersteuning leidend is.

Doelgroep OCO

In de visie staat de doelgroep van OCO als volgt omschreven:

Hoewel alle inwoners het recht hebben om een beroep te doen op een cliëntondersteuner, zal niet iedereen van dit recht gebruikmaken. Mensen met voldoende competenties en een eenvoudige ondersteuningsvraag zijn meestal goed in staat om zelf de weg te vinden.

De cliëntondersteuning is er voor inwoners in Dordrecht die zelf niet overzien wat zij nodig hebben en hulp op gang kunnen brengen en voor de inwoners met dermate complexe problematiek dat het overzicht mist van wat er mogelijk is. Zowel wanneer dit tijdelijk van aard is als ook wanneer dit gedurende langere tijd het geval is. Cliëntondersteuning kent dus een brede doelgroep waar geen leeftijds- en geen domeinbeperkingen aan zijn. Wel weten we dat binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) specifiek cliëntondersteuning is opgenomen. Ondersteuning bij de toeleiding tot deze voorziening valt echter weer binnen het bereik van de Wmo. Bij de implementatie van deze visie zal gekeken worden naar de borging hiervan.

De visie gaat ervan uit dat met name inwoners die zelf het overzicht missen en kwetsbare inwoners met een complexe hulpvraag een beroep zullen doen op OCO. Wij betwijfelen of dit recht doet aan de werkelijkheid. Ook burgers die zelfredzaam zijn kunnen op een zeker moment in hun leven behoefte hebben aan OCO. Juist en met name om te voorkomen dat ze in een kwetsbare situatie geraken.

Daarnaast vragen we ons af of het missen van het overzicht in al dan niet complexe situaties alleen aan inwoners kan worden toegerekend. Uit ervaring weten we immers dat de complexiteit van ons zorgstelsel zowel voor professionals als burgers onoverzichtelijk kan zijn. Dit is dus niet altijd onvermogen van de inwoner en lossen we niet alleen op met de inzet van OCO.

Communicatie

Wij vinden het van belang dat OCO onder de aandacht wordt gebracht van alle inwoners en informatie over OCO breed wordt verspreid. De voorlichting moet in zijn uitingsvormen rekening houden met de wijze waarop verschillende doelgroepen informatie tot zich nemen.

Bij bovenstaand uitgangspunt past een brede en toegankelijke voorlichting die zich richt op alle inwoners. Deze voorlichting moet in zijn uitingsvormen rekening houden met de vindplaatsen waar de voorlichting te verkrijgen is en zijn afgestemd op de diverse doelgroepen.

Toegang tot OCO

Een deel van de inwoners kiest er bewust of onbewust voor geen gebruik te maken van het Sociaal Wijkteam (SWT). Dit betekent niet dat zij geen behoefte hebben aan OCO, maar wel dat zij voor het doen van een beroep op OCO geen gebruik willen maken van het SWT of de weg ernaartoe niet vinden. Veelal gaat het om inwoners die de hulpvraag duidelijk hebben en/of weten aan welke dienstverlening zij behoefte hebben, maar voor het realiseren hiervan (al dan niet tijdelijk) ondersteuning nodig hebben.

Het is voor deze inwoners niet logisch, en doet bovendien afbreuk aan hun zelfredzaamheid, als zij voor een beroep op OCO eerst contact moeten opnemen met het SWT.

Huisarts

Verwijzing naar dienstverlening vindt bij een substantieel deel van de inwoners plaats door de huisarts. Deze wordt in de huidige geschetste werkwijze niet gezien als stakeholder en kan ook niet verwijzen naar OCO. Wij vinden dit een gemiste kans die er, onzes inziens, toe zal leiden dat een deel van de doelgroep voor wie OCO bestemd is niet wordt bereikt.

Graag gaan we met u in gesprek om onze aandachtspunten nader toe te lichten.

Jannie Storm
Adviesraad Wmo & Jeugd Dordrecht
Dordrecht

Anke-Elze de Jong-Rietstap
Ouderplatform
Zuid-Holland Zuid

cc. de heer Stephan Haksteeg en de Commissie Sociale Leefomgeving